

Gemeenteraad Eemsdelta

DATUM 26 maart 2026
ONS KENMERK
UW KENMERK
ONDERWERP Eindverslag verkenner

VERZONDEN OP
CONTACTPERSOON A.W. Hiemstra, verkenner
CONTACTGEGEVENS griffie@eemsdelta.nl

Geachte raadsleden van Eemsdelta, geachte lijsttrekkers,

Op vrijdag 20 maart jl. hebben de lijsttrekkers van de politieke partijen ingestemd met de 'Opdracht Verkenner gemeente Eemsdelta'. Daarin heeft Lokaal Belang Eemsdelta het initiatief gekregen om een verkenner aan te wijzen. Daarvoor ben ik gevraagd en ik heb die opdracht aangenomen.

Vanaf 21 maart zijn Tineke Kramer, raadsgriffier, en ondergetekende gestart met de eerste gesprekken in de informatieronde voor een nieuw te vormen college en coalitie in de gemeente Eemsdelta. Marike Stelwagen, raadsadviseur, heeft voor de verslaglegging gezorgd. We hebben gesproken met vertegenwoordigers van alle in de nieuwe gemeenteraad vertegenwoordigde partijen. Ook hebben we een informatief gesprek gevoerd met de burgemeester en de gemeentesecretaris.

De gesprekken verliepen in een goede sfeer, waren constructief en realistisch. In de gesprekken met de verschillende partijen zijn steeds de volgende vragen aan de orde geweest:

1. Welke duiding geeft u aan de uitslag? Wat zegt dit wat u betreft over de coalitievorming?
2. Welke partijcombinaties ziet u en met welke voorkeur? Graag ook ingaan op de gezamenlijke visie.
3. Welke rol ziet u voor uw partij? Welke wethouder kandidaat/kandidaten zijn beschikbaar en voor welke portefeuille(s)?
4. Wat zijn voor u de belangrijkste thema's? Als opgave voor de gemeente of als inzet voor de onderhandelingen?
5. Ziet u breekpunten? Wat is onbespreekbaar? Is er een coalitie onbespreekbaar?
6. Zijn er nog niet besproken aandachtspunten of wilt u nog wat meegeven?

Het is gelukt om een goede indruk te krijgen van hoe de verschillende partijen tegen de verkiezingsuitslag aankijken en welke mogelijkheden er in de ogen van de verschillende partijen bestaan voor een nieuw te vormen college. Ook zijn de verschillende inhoudelijke thema's besproken en mogelijke aandachtspunten benoemd. De gesprekken hebben een vertrouwelijk karakter gehad. Daarom beperk ik mij tot de hoofdlijnen.

POSTADRES
Postbus 15
9900 AA Appingedam

BEZOEKADRES
Kijk op onze website voor
adressen en openingstijden.

CONTACT
T 14.0596
E gemeente@eemsdelta.nl

WEBSITE
www.eemsdelta.nl

Verschillende varianten coalities mogelijk

Aan alle partijen is gevraagd om een aantal mogelijke combinaties van coalitiesamenstellingen te noemen. Het spreekt voor zich dat de meeste partijen graag onderdeel zouden willen zijn van de toekomstige coalitie. Enkele partijen gaven aan voor zichzelf nu geen rol te zien binnen de coalitie tenzij er een beroep op hen zou worden gedaan. Om een beeld te geven van de genoemde coalities volgt hieronder een niet limitatief overzicht:

- LBE, VVD, CDA, CU (continuering huidige coalitie)
- LBE, VVD (en/of GLPvdA, CDA, EDE, CU)
- LBE, GLPvdA (en/of VVD, CDA, EDE, CU)
- LBE, CDA (en/of GLPvdA, EDE, CU).

Uit de opsomming blijkt dat volgens de partijen vele combinaties mogelijk zijn om tot een stabiele en herkenbare meerderheidscoalitie te komen. Gelet op de omvang van de fractie van LBE was het voor iedereen duidelijk dat deze partij sowieso onderdeel moet zijn van de nieuwe coalitie. Veel partijen gaven als tweede vaste waarde ook de VVD aan als onderdeel van de nieuwe coalitie.

Gemeenschappelijke deler

Uit de gevoerde gesprekken konden we een aantal conclusies trekken:

- een drie-of vier partijen coalitie heeft draagvlak
- waar mogelijk recht doen aan verkiezingsuitslag (deelname partij met grootste zetelverlies heeft niet de eerste voorkeur)
- coalitiedeelname van nieuwe partijen ligt niet voor de hand (eerst meer ervaring opbouwen)
- de raad is heel harmonieus; er mag best meer discussie komen bijvoorbeeld door een kleinere coalitie
- veel vernieuwing in fracties kan kwetsbaar zijn

Belangrijke thema's

Bij de belangrijke thema's en aandachtspunten waren er weinig onderlinge verschillen. Veel gehoorde thema's waren:

- wonen
- aardbevingsproblematiek/Nij Begun
- Huis voor Cultuur en Bestuur
- gemeentefinanciën
- sociaal domein incl. jeugdzorg (tekorten)
- leefbaarheid
- (vrijtijds-) economie
- armoedebeleid
- digitalisering

Op basis van de eerste ronde van verkennende gesprekken bleken meer overeenkomsten dan verschillen. Echte inhoudelijke breekpunten (belemmeringen om niet in een coalitie te kunnen stappen) waren er niet. Een inhoudelijke verdieping op onderdelen bij een aantal partijen was wel gewenst.

Verdiepingsgesprekken

Op basis van de eerste verkennende gesprekken en de daarin benoemde varianten en aanvullende wensen, leken drie varianten van een nieuwe coalitie het meest voor de hand te liggen. Namelijk de volgende drie:

- LBE-VVD-CDA-CU
- LBE-VVD-CDA
- LBE-VVD-CU

POSTADRES

Postbus 15
9900 AA Appingedam

BEZOEKADRES

Kijk op onze website voor
adressen en openingstijden.

CONTACT

T 14.0596
E gemeente@eemsdelta.nl

www.eemsdelta.nl

Op 23, 24 en 26 maart zijn verdiepingsgesprekken gevoerd. Op basis van alle gesprekken en de input van de partijen heb ik Lokaal Belang Eemsdelta geadviseerd om het formatieproces te starten met **LBE-VVD-CU**.

De volgende argumenten zijn bij dit advies afgewogen. Door te kiezen voor een smallere meerderheidscoalitie van drie partijen (16 zetels) wordt de oppositie ook groter (11 zetels). Dit komt het debat en daarmee de kwaliteit van de besluitvorming in de gemeenteraad ten goede. Dit was de uitdrukkelijke wens van meerdere partijen. Ook met een driepartijencoalitie waren meerdere combinaties mogelijk. De opdracht was om te komen tot een solide meerderheidscoalitie, die recht doet aan de verkiezingsuitslag. En die met een gedeelde visie, daadkrachtig kan werken vanuit een stabiel en herkenbaar college. Dit is volgens mij bij de voorgestelde coalitie het meest aan de orde. Zowel LBE als de VVD hebben groei in het aantal stemmen laten zien bij de verkiezingen. De drie partijen hebben langjarige bestuurservaring en kennen daarmee 'het klappen van de zweep'. Er is voor de ChristenUnie gekozen om als derde partij de nieuwe coalitie compleet te maken. Deze partij heeft minder stemmen gekregen bij de laatste verkiezingen. Toch is er brede waardering voor de getoonde deskundigheid en stabiliteit. Daarnaast zorgt deelname van deze partij ook voor verbreding en verdieping op inhoudelijke thema's. Daarmee is het brede politieke spectrum vertegenwoordigd in deze coalitie en wordt daarmee recht gedaan aan de verkiezingsuitslag.

Na de formatiefase zullen vijf wethouders worden voorgedragen. Drie namens Lokaal Belang Eemsdelta waarvan twee voltijds en één voor 50%. VVD en CU leveren elk één voltijdswethouder.

Vandaag hebben de beoogde coalitiepartijen met elkaar gesproken en het vertrouwen in elkaar uitgesproken.

Lokaal Belang Eemsdelta heeft het advies overgenomen en ondergetekende gevraagd om als formateur verder te gaan. Hier heb ik mee ingestemd. Dit formatieproces zal na het paasweekend verder vorm en inhoud krijgen. Het streven is om dit proces begin mei af te ronden.

Dank

Ik ben mij ervan bewust dat dit advies zowel blijdschap als teleurstelling zal veroorzaken bij de verschillende partijen. Helaas is dit onvermijdelijk bij dit soort processen. Ik wil alle gespreksdeelnemers van de verschillende partijen, de burgemeester en de gemeentesecretaris hartelijk bedanken voor de medewerking en open en constructieve gesprekken. Ook de griffie heel hartelijk dank voor de goede ondersteuning.

Met vriendelijke groet,
Anno Wietze Hiemstra, verkenner